

Euroopan
komissio

Sosiaaliturvaoikeudet

Belgiassa

Tämän oppaan tiedot on koottu ja päivitetty tiiviissä yhteistyössä sosiaaliturvan keskinäisen tietojärjestelmän (MISSOC) kansallisten yhteyshenkilöiden kanssa.

Lisätietoja MISSOC-verkostosta on sivulla

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=815>

Tässä oppaassa kuvaillaan yleisesti kunkin maan sosiaaliturvajärjestelmää. Lisätietoja saa muista MISSOCin julkaisuista, jotka kaikki löytyvät edellä mainitusta linkistä. Voit myös ottaa yhteyttä tämän oppaan liitteessä I lueteltuihin toimivaltaisiin viranomaisiin ja laitoksiin.

Euroopan komission ja kenenkään sen puolesta toimivan henkilön ei voida katsoa olevan vastuussa tämän julkaisun sisältämien tietojen mahdollisesta käytöstä.

SISÄLLYSLUETTELO

I luku: Johdanto, järjestäminen ja rahoitus.....	4
Johdanto	4
Sosiaaliturvan järjestäminen	5
Rahoitus	6
II luku: Terveystenhoito.....	8
Terveystenhoidon saamisen edellytykset	8
Mitä järjestelmä kattaa?	8
Hoidon saaminen	10
III luku: Sairausetuudet	11
Sairausetuuksien saamisen edellytykset	11
Mitä järjestelmä kattaa?	11
Sairauspäivärahan saaminen.....	11
IV luku: Äitiys- ja isyysetuudet.....	12
Äitiys- ja isyysetuuksien saamisen edellytykset	12
Mitä järjestelmä kattaa?	12
Äitiys- ja isyysetuuksien saaminen.....	13
Luku V: Työkyvyttömyysetuudet	14
Työkyvyttömyysetuuksien saamisen edellytykset.....	14
Mitä järjestelmä kattaa?	14
Työkyvyttömyysetuuksien saaminen	14
Luku VI: Vanhuuseläkkeet ja -etuudet	15
Vanhuusetuuksien saamisen edellytykset.....	15
Mitä järjestelmä kattaa?	15
Vanhuusetuuksien saaminen	16
VII luku: Eloonjääneiden etuudet.....	17
Eloonjääneiden etuuksien saamisen edellytykset.....	17
Mitä järjestelmä kattaa?	17
Eloonjääneiden etuuksien saaminen	18
VIII luku: Työtapaturma- ja ammattitautietuudet	19
Työtapaturma- ja ammattitautietuuksien saamisen edellytykset	19
Mitä järjestelmä kattaa?	19
Työtapaturma- ja ammattitautietuuksien saaminen.....	21
IX luku: Perhe-etuudet.....	22
Perhe-etuuksien saamisen edellytykset.....	22
Mitä järjestelmä kattaa?	23
Perhe-etuuksien saaminen	24
X luku: Työttömyys	25
Työttömyysetuuksien saamisen edellytykset	25
Mitä järjestelmä kattaa?	26
Työttömyysetuuksien saaminen	27
XI luku: Vähimmäistoimeentulo.....	28
Vähimmäistoimeentuloetuuksien saamisen edellytykset.....	28
Mitä järjestelmä kattaa?	29
Vähimmäistoimeentuloetuuksien saaminen	30
Luku XII: Pitkäaikaishoito	31
Pitkäaikaishoidon saamisen edellytykset	31
Mitä järjestelmä kattaa?	32
Pitkäaikaishoidon saaminen.....	32
Liite: Sosiaaliturvalaitosten yhteystiedot ja hyödyllisiä Internet-osoitteita	34

I luku: Johdanto, järjestäminen ja rahoitus

Johdanto

Palkansaajiin sovellettava Belgian sosiaaliturvajärjestelmä käsittää

- sairaus- ja äitiysetuudet
- työtaturmista ja ammattitaudeista maksettavat etuudet
- kuolemantapauksen johdosta myönnettävät etuudet
- työkyvyttömyysetuudet
- vanhuus- ja perhe-eläke-etuudet
- työttömyysetuudet
- perhe-etuudet.

Itsenäisiin ammatinharjoittajiin voidaan soveltaa erityismääräyksiä. Lisätietoja saa ottamalla yhteyttä asianmukaisiin viranomaisiin.

Sosiaaliturvan piiriin pääseminen

Kun työntekijä aloittaa työskentelyn palkansaajana Belgiassa, työnantajan on liitettävä työntekijä sosiaaliturvajärjestelmään. Työntekijän ei tarvitse tämän takia asioida itse missään laitoksessa.

Työntekijän ei tarvitse tämän takia asioida itse missään laitoksessa. Jotta työntekijä olisi vakuutettu näiden riskien varalta, hänen on liityttävä valitsemaansa vakuutuslaitokseen (*organisme assureur/verzekeringsinstelling*) tai keskinäiseen vakuutuskassaan (*mutualité, ziekenfonds*) tai ilmoittauduttava täydentävän sairaus- ja työkyvyttömyysvakuutuskassan (*Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité – Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering – CAAMI / HZIV*) aluetoimistoon. Belgiassa kukin keskinäinen vakuutuskassa kuuluu kristillisten, sosialististen, puolueettomien, vapaiden tai liberaalien keskinäisten vakuutuskassojen kansalliseen liittoon.

Keskinäistä vakuutuskassaa voi vaihtaa kunkin neljänneskalenterivuoden ensimmäisenä päivänä. Uusi vakuutuslaitos voi kuitenkin vastustaa vaihtamista, jos työntekijän liittymisestä on kulunut alle 12 kuukautta. Uusi vakuutuslaitos antaa kaikki asiaan liittyvät tiedot.

Keskinäisiä vakuutuskassoja ja täydentävän kassan aluetoimistoja kutsutaan jäljempänä sairauskassoiksi. Keskinäiset vakuutuskassat ovat voittoa tavoittelemattomia yhdistyksiä, joiden tavoitteena on edistää fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Täydentävä sairaus- ja työkyvyttömyysvakuutuskassa on julkinen sosiaaliturvalaitos.

Muutoksenhaku

Jos työntekijä on jostakin sosiaaliturvalaitoksen tekemästä päätöksestä eri mieltä, hän voi tehdä valituksen kolmen kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Belgiassa asuvan työntekijän on lähetettävä valitus kirjattuna kirjeenä tai jätettävä se

asuinpaikkansa tuomiopiirin työtuomioistuimen kansliaan (*Grefe du Tribunal du travail, Griffie van de Arbeidsrechtbank*) tai jätettävä se henkilökohtaisesti kansliaan.

Ulkomailla asuvan työntekijän on lähetettävä valitus viimeisimmän kotipaikkansa tai viimeisimmän Belgiassa sijaitsevan asuinpaikkansa tuomiopiirin työtuomioistuimeen tai viimeisimmän Belgiassa sijaitsevan työpaikkansa tuomiopiirin työtuomioistuimeen, jos hänellä ei ole koskaan ollut asuinpaikkaa tai kotipaikkaa Belgiassa.

Sosiaaliturvan järjestäminen

Sosiaaliturva on liittovaltion tasolla säännelty alue, joka kuuluu seuraavien ministerien toimivallan piiriin: sosiaalasioista vastaava ministeri (Ministre des Affaires sociales), työllisyysasioista vastaava ministeri (Ministre de l'Emploi), julkisista palveluista vastaava ministeri (Ministre de la Fonction publique), eläkeasioista ja suurista kaupungeista vastaava ministeri (Ministre des Pensions et des Grandes villes), keskiluokkaa koskevista asioista vastaava ministeri (Ministre des Classes moyennes), sosiaalasioista vastaavan ministeriön valtiosihteerin, jonka vastuualueena ovat vammaiset henkilöt (Secrétaire d'Etat aux Affaires sociales chargé des personnes handicapées), sekä sosiaalisesta integraatiosta ja köyhyyden torjunnasta vastaava valtiosihteerin (Secrétaire d'Etat à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la Pauvreté).

Kansallinen sosiaaliturvasta vastaava viranomais (Office national de Sécurité sociale / Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, ONSS/RSZ) on julkinen toimielin, jonka tehtävänä on kerätä sosiaaliturvamaksuja (lukuun ottamatta työtaturmamaksuja) sekä jakaa varoja sosiaaliturvan eri alueiden hallinnoinnista vastaavien keskuslaitosten kesken käyttäen niin kutsuttua "yleistä hallinnointia".

Sairaus-, äitiys- ja työkyvyttömyysetuudet

Sairaus-, äitiys- ja työkyvyttömyysasioista vastaa kansallinen sairaus- ja työkyvyttömyysvakuutuslaitos (Institut national d'assurance maladie-invalidité / Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering, INAMI/RIZIV), jonka päätehtävänä on jakaa varoja etuuksista vastaavien vakuutuskassojen kesken. (Näitä ovat keskinäiset vakuutuskassat, jotka kuuluvat johonkin viidestä kansallisesta liitosta, täydentävän sairaus- ja työkyvyttömyyskassan aluetoimistot sekä Belgian kansallisen rautatieyhtiön (SNCB) sairausvakuutuslata.) Työntekijä voi valita vakuutuslataansa vapaasti lukuun ottamatta Belgian kansallisen rautatieyhtiön työntekijöitä.

Vanhuus- ja perhe-eläkkeet

Vanhuus- ja perhe-eläkkeistä vastaa kansallinen eläkeviranomais (Office national des pensions / Rijksdienst voor Pensioenen, ONP/RVP), joka huolehtii eläkkeiden arvioinnista ja maksamisesta. Eläkettä haetaan kansallisesta eläkelaitoksesta hakijan asuinlataupungin paikallislatainomaisten lataan.

Työtaturmat ja ammattitaudit

Työtaturmista maksettavat etuudet kuuluvat työtaturmalatain toimivallan piiriin (Fonds des accidents du travail / Fonds voor Arbeidsongevallen, FAT/FAO). Työtaturmalatain päätehtävänä on myöntää etuuksia vahingonkorvauksina merimiehille sekä työntekijöille, joiden työnantajat eivät ole huolehtineet velvoitteistaan. Työtaturmalatain toimeenlatanee teknistä ja lääketieteellistä valvontaa sekä vahvistaa uhrin ja vakuutuslatain välisen työtaturmalatain koskevan

sopimuksen. Työnantajien on vakuutettava työntekijänsä työtaturmien varalta rekisteröidystä vakuutuslajista tai yhteisestä vakuutuslajista.

Ammattitautikassa (Fonds des maladies professionnelles/Fonds voor de Beroepsziekten, FMP/FBZ) on julkinen sosiaaliturvalaitos, joka on yksin vastuussa kaikkien ammattitauteihin liittyvien vakuutusten toteutuksesta. Kassa panee lisäksi täytäntöön ennalta ehkäisevää lainsäädäntöä. Kasaan kuuluu lisäksi asbestikassa, josta maksetaan etuuksia asbestin vuoksi sairastuneille.

Perhe-etuudet

Lainsäädännön täytäntöönpanosta huolehtivat toisaalta kansallinen työntekijöiden perhe-etuuksista vastaava viranomainen (Office national d'allocations familiales pour travailleurs salariés / Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers, ONAFTS/RKW) sekä perhe-etuuksien erityinen korvauskassa ja toisaalta riippumattomat korvauskassat. Kansallisen viranomaisen päätehtävänä on jakaa varoja eri avustuskassojen kesken ja toimia avustuskassana sen kautta vakuutetuille työntekijöille. Lisäksi viranomainen huolehtii avustuskassojen valvonnasta. Joitain ammatteja varten on perustettu julkisin varoin omia erityiskassoja, joihin kyseisen alan työnantajien pitäisi liittyä. Riippumattomat avustuskassat ovat työnantajien aloitteesta perustettuja ja työnantajien johtamia laitoksia. Ne ovat Belgian kuninkaan hyväksymiä, ja ne voivat huolehtia ainoastaan lakisääteisten etuuksien myöntämisestä.

Työttömyys

Työttömyysetuuksista vastaa kansallinen työvoimaviranomainen (Office national de l'emploi / Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, ONEM/RVA) ja sen alueelliset yksiköt, jotka tekevät päätöksen etuuksien myöntämisestä hakijalle. Etuuksien maksamisesta huolehtii joko rekisteröity ammattiliitto, jonka jäsen edunsaaja on, tai täydentävä työttömyysetuuskassa (Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage / Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen, CAPAC/HVW), jolle hakemus on osoitettu.

Rahoitus

Useimmat sosiaaliturvan osa-alueet rahoitetaan "yleisen rahoitushallinnon" (gestion globale) kautta; tämä tarkoittaa sitä, että osa kaikista sosiaaliturvamaksuista, valtion tuista ja vaihtoehtoisesta rahoituksesta (arvonlisävero) kohdennetaan eri osa-alueille niiden rahoitustarpeiden mukaisesti.

Työntekijän on maksettava sosiaaliturvamaksuna tietty prosenttimäärä palkastaan. Työnantaja pidättää maksun työntekijän palkasta ja maksaa sen kansalliselle sosiaaliturvalaitokselle (Office national de sécurité sociale – ONSS / Rijksdienst voor sociale zekerheid – RSZ). Ainoa maksu, joka työntekijän on mahdollisesti maksettava itse, on maksu, jonka keskinäinen vakuutuslaji saattaa periä tietyistä lisävakuutukseen liittyvistä etuuksista. Täydentävään sairaus- ja työkyvyttömyyskassaan (Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité / Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering, CAAMI/HZIV) liittyminen ei aiheuta työntekijälle lisämaksuja, sillä se huolehtii vain pakollisesta vakuutuksesta.

Perusvakuutusmaksu, jonka työntekijät ja työnantajat maksavat, on 37,84 %, lähes "maltillista palkkakehitystä" edistävä maksu, jonka suuruus voi vaihdella. Sairaus- ja

äitiysetuuksia, työkyvyttömyysetuuksia, vanhuus- ja perhe-eläkkeitä sekä työttömyysetuuksia rahoitetaan myös muiden erityismaksujen kautta.

Työtapaturmat katetaan työnantajien maksaman vakuutuksen avulla.

II luku: Terveystenhoito

Terveystenhoidon saamisen edellytykset

Sairausvakuutuksen piiriin kuuluvat kaikki Belgiassa laillisesti asuvat henkilöt: työntekijät, työttömät, eläkeläiset, itsenäiset ammatinharjoittajat, julkisen sektorin työntekijät, vammaiset, kotitaloustyöntekijät, opiskelijat, Belgiassa asuiksi rekisteröidyt henkilöt sekä heidän huollettavansa.

Terveystenhoidon piiriin pääseminen edellyttää, että

- henkilö on jonkin sairauskassan jäsen
- henkilön suorittamat sairausvakuutusmaksut ylittävät tietyn vähimmäismäärän.

Huollettaviin henkilöihin voidaan lukea vakuutetun puoliso, avopuoliso, alle 25-vuotiaat lapset (6 ryhmää) ja vanhemmat (joissain tapauksissa myös appivanhemmat), mikäli huollettavan ansiotulot tai niitä korvaavat tulot ovat alle 2 265,49 euroa vuosineljänneksen aikana.

Mitä järjestelmä kattaa?

Etuudet, joihin kuuluu sekä ennaltaehkäisevä että parantava hoito, maksetaan asetuksella vahvistettujen taulukoiden mukaan.

Lääkärinhoito ja hammashoito

Sairauskassa korvaa yleensä 60–75 % terveystalveluista (esimerkiksi yleis- tai erikoislääkärin vastaanotosta) maksetuista palkkioista.

Hammashoitoon kuuluu ennalta ehkäisevä ja korjaava hoito, hampaanpoistot, hammasproteesit ja oikomishoito. Hoidon ja muun muassa hammasproteesien kustannuksista maksetaan korvauksia.

Lääkkeet

Lääkemääräyksen perusteella hankittujen apteekkituotteiden osalta joka lääkemääräystä kohden on maksettava tietty omavastuuosuus, jonka suuruus vaihtelee kyseisen lääkkeen sosiaalisen ja hoidollisen hyödyn mukaan. Sairauskassan maksaman korvauksen suuruus vaihtelee sen mukaan, mihin ryhmään ostetut lääkkeet kuuluvat (A, B, C, Cs, Cx tai lääkemääräyksen mukaan erikseen valmistettu lääke). Reseptilääkkeestä maksetaan apteekkiin yleensä vain se osa hinnasta, jota sairauskassa ei korvaa.

Yleissairaaloissa hoidettavilta potilailta veloitetaan lääkkeistä 0,62 euroa päivässä. Apteekkarin valmistamien lääkkeiden kustannuksista peritään vakuutetulta henkilöltä korkeintaan 1,15 euroa tai 2,30 euroa. Osuus on pienempi, mikäli henkilö kuuluu etuusjärjestelmään (régime préférentiel).

Sairaalahoito

Sairaalaan tullessa on maksettava kiinteämääräinen etumaksu. Sen jälkeen potilaalta peritään 14,71 euron kiinteämääräinen maksu jokaisesta sairaalapäivästä. Potilaan on maksettava myös kiinteämääräinen päivämaksu sairaalahoidon aikana käytetyistä lääkkeistä.

Mikäli potilas on hoidettavana psykiatrisessa sairaalassa yli viiden vuoden ajan, päivämaksu on 24,52 euroa. Vakuutuskassa maksaa kiinteämääräisen korvauksen hyväksytyjen vanhainkotien, suojakotien, hoitokotien, psykiatristen sairaaloiden ja päivähoitolaitosten kustannuksista. Laitokseen tullessa potilaalta veloitetaan 41,98 euron maksu.

Tavallisten edunsaajien huollettavilta lapsilta, etuusjärjestelmään kuuluvilta edunsaajilta sekä sellaisilta työttömiltä mahdollisine huollettavineen, jotka ovat todistettavasti olleet työttömänä vähintään 12 kuukautta riippumatta siitä, onko heillä huollettavia tai ei, veloitetaan tätä pienempi maksu.

Fysioterapia ja sairaanhoitajan antama hoito

Ainoastaan lääkärin määräämä fysioterapia korvataan. Tällöin sairauskassa korvaa korkeintaan 60 % fysioterapian kustannuksista.

Sairauskassa korvaa 75 % sairaanhoitajan antamasta hoidosta niille edunsaajille, jotka eivät kuulu etuusjärjestelmään ja joiden valitsema hoidon tarjoaja ei ole tehnyt sopimusta sairauskassan kanssa.

Proteesit, silmälasit ja kuulolaitteet

Täysimääräinen tai osittainen korvaus etuudesta ja edunsaajasta riippuen sopimuksen perusteella.

Muut etuudet

Sairauskassa voi tarjota muita etuuksia asettamiensa sääntöjen mukaan.

Tietyistä kalliista hoidoista, jotka eivät sisälly korvattavien etuuksien viralliseen luetteloon, maksetaan kiinteämääräinen maksu kansallisen sairaus- ja työkyvyttömyysvakuutuslaitoksen (Institut National d'Assurance Maladie-Invalidité, Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering, INAMI/RIZIV) erityiseltä yhteisvastuurahastolta.

Korotettu korvaus

Eräät sairauskassan jäsenet sekä heidän huollettavansa voivat saada kassalta korotetun korvauksen taloudellisen tilanteensa perusteella. Tällaisia henkilöitä ovat muun muassa eläkkeensaajat, lesket, orvot, invalidit sekä vammais- ja muiden sosiaaliavustusten saajat.

Hoidon saaminen

Lääkärihoito ja hammashoito

Edunsaaja voi yleensä kääntyä suoraan valitsemansa lääkärin tai hammaslääkärin puoleen ja maksaa tälle palkkion. Lääkärit voivat rekisteröityä kansalliseen lääkäriliittoon (Ordre des médecins / Orde der geneesheren), ja heillä voi olla julkisesta terveydestä vastaavan ministerin (Ministre de la Santé publique / Minister van Volksgezondheid) hyväksyntä. Lääkärin voi kuitenkin valita vapaasti ja myös erikoislääkärin puoleen voi kääntyä suoraan.

Korvauksen saa esittämällä lääkärin tai hammaslääkärin antaman selvityksen annetusta hoidosta. Jos henkilö kääntyy sellaisen lääkärin tai hammaslääkärin puoleen, joka ei ole sitoutunut noudattamaan asetuksen mukaisia taksoja, hänen on maksettava itse se osa palkkiosta, joka ylittää taksan mukaisen palkkion. Sairauksassa antaa tietoja lääkäreistä ja hammaslääkäreistä, jotka noudattavat taksoja.

Lääkkeet

Lääkkeistä vakuutettu maksaa apteekkiin sen osan, jota hänen sairauskassansa ei kata.

Sairaalahoito

Jos vakuutettu tarvitsee sairaalahoitoa, hänen on otettava ensin yhteyttä sairauskassansa, joka neuvoo muun muassa, miten sairaalahoitoon pääsee. Kiireellisissä tapauksissa tämä ei ole tarpeen.

III luku: Sairausetuudet

Sairausetuuksien saamisen edellytykset

Kaikilla työntekijöillä, joilla on työsopimus, sekä heihin rinnastettavilla ryhmillä on oikeus sairauspäivärahaan, mikäli

- työntekijä on jonkin sairauskassan jäsen ja voi todistaa suorittaneensa vähimmäismäärän vakuutusmaksuja,
- työntekijä on työskennellyt 120 päivää niiden kuuden kuukauden aikana, jotka edeltävät sitä päivää, jona hän sai oikeuden sairausetuuksiin; tietyt esimerkiksi sairaudesta tai palkallisesta vapaasta johtuvat poissaolot työstä rinnastetaan työskentelyyn,
- työntekijä on todettu työkyvyttömäksi.

Itsenäisiin ammatinharjoittajiin voidaan soveltaa erityismääräyksiä. Lisätietoja saa ottamalla yhteyttä asianmukaisiin viranomaisiin. Kannattaa myös tutustua [MISSOCin](#) laatimaan itsenäisten ammatinharjoittajien sosiaaliturvaa koskevaan liitteeseen.

Mitä järjestelmä kattaa?

Ensimmäisessä vaiheessa etuudet maksaa työnantaja seuraavasti:

- Toimistotyöntekijöille maksetaan 100 % ansioista yhden kuukauden ajan.
- Ruumiillisen työn tekijöille maksetaan 100 % (työkyvyttömyysjakson ensimmäisten seitsemän päivän ajan), 60 % (työkyvyttömyysjakson kahdeksannesta 14. päivään asti) tai lisäetuus.

Sairauskassa aloittaa etuuksien maksamisen työnantajan takuupalkka-ajan päätyttyä, toisin sanoen kahden viikon kuluttua ruumiillisen työntekijän työkyvyttömyyden alkamisesta ja kuukauden kuluttua toimistotyöntekijän työkyvyttömyyden alkamisesta.

Korvausaste on 60 % ansioista. 1. tammikuuta 2012 jälkeen alkaneiden työkyvyttömyysjaksojen osalta etuuksissa sovelletaan 126,4894 euron päivittäistä kattoa.

Jos työkyvyttömyys kestää yli vuoden, työntekijällä on oikeus työkyvyttömyysetuuksiin (indemnité d'invalidité / invaliditeitsuitkering).

Sairauspäivärahan saaminen

Jos henkilö on sairauden vuoksi työkyvytön, hänen on lähetettävä sairauskassansa asiantuntijalääkärille hoitavan lääkärin kirjoittama lääkärintodistus. Se on tehtävä kahden päivän kuluessa työkyvyttömyyden alkamisesta. Jos todistus lähetetään myöhemmin, henkilöllä on oikeus sairauspäivärahaan vasta lähetyspäivästä alkaen.

Sairauskassan asiantuntijalääkäri arvioi sairauden keston. Hän voi kutsua milloin tahansa henkilön tarkastettavaksi.

IV luku: Äitiys- ja isyysetuudet

Äitiys- ja isyysetuuksien saamisen edellytykset

Kaikilla naistyöntekijöillä, joilla on työsopimus, sekä heihin rinnastettavilla ryhmillä on oikeus äitiysetuuksiin (indemnité de maternit  / moederschapsuitkering). Äitiysetuuksien saaminen ei edellytä työntekoa, vaan myös työttömillä ja vammaisilla naisilla on siihen oikeus.

Äitiysetuuksien saaminen edellyttä, että vakuutettu on maksanut vähimmäism ar n vakuutusmaksuja kuluvan tai edellisvuoden aikana. Vähimmäism ar  on alle 21-vuotiaiden osalta 4 330,62 euroa ja 21-vuotiaiden ja sitä vanhempien osalta 5 774,16 euroa. Lisäksi edellytet n kuuden kuukauden aikana v hint n 120 päivän työskentelyä tai siihen rinnastettavia jaksoja.

Äitiysetuuksien saaminen edellyttä myös, että henkilö on maksanut vakuutusmaksuja kuuden kuukauden ajalta.

Itsenäisiin ammatinharjoittajiin voidaan soveltaa erityism ar yksi . Lisätietoja saa ottamalla yhteyttä asianmukaisiin viranomaisiin. Kannattaa myös tutustua [MISSOCin](#) laatimaan itsenäisten ammatinharjoittajien sosiaaliturvaa koskevaan liitteeseen.

Mitä järjestelmä kattaa?

Raskaana olevat naiset voivat saada 15 viikon pituisen äitiysloman. Jos kyseessä on monisyntytyks, äitiysloma voidaan pident n 17 viikkoon.

Synnytystä edeltävä loma, jota raskaana olevan naisen on haettava, alkaa aikaisintaan kuusi viikkoa tai monisyntytyksen ollessa odotettavissa kahdeksan viikkoa ennen laskettua synnytysaikaa. Näistä kuudesta (tai kahdeksasta) viikosta enint n viisi (tai seitsemän) voidaan pit n valinnan mukaan joko ennen synnytystä tai sen jälkeen. Loman pitäminen on pakollista synnytystä edeltävän viikon ajan. Se osa vapaaehtoisesta synnytystä edeltävästä lomasta, jota ei ole käytetty ennen synnytystä, voidaan k ytt n synnytysten jälkeisen loman jälkeen tai lapsen palatessa kotiin pitkäaikaisesta sairaalahoidosta.

Synnytysten jälkeinen loma voi kest n yhdeksän viikkoa synnytysten jälkeen.

Äitiysetuudet lasketaan seuraavasti:

- palkansaajat: 82 % palkasta (ilman ylj rajaa) ensimmäisten 30 päivän aikana ja 75 % palkalle asetetusta ylj rajasta 31. päivästä alkaen tai silloin, jos lomaa pidennet n,
- työttömät: peruspäiväraha ensimmäisten 30 päivän aikana ja 60 % menetetystä palkasta. Peruspäiväraha on yhtä suuri kuin työttömyyspäiväraha, johon edunsaajalla olisi oikeus, jos hän ei olisi äitiyslomalla. Edunsaaja voi myös hakea lisätukea, joka on 19,5 % menetetyll  palkalle asetetusta ylj rajasta. 31. päivästä alkaen lisätukea voi saada 15 % menetetyll  palkalle asetetusta ylj rajasta,
- työkyvyttömät: ensimmäisten 30 päivän aikana 79,5 % palkasta, jonka ylj rajaksi on asetettu 100,56 euroa, ja 31. päivästä alkaen 75 % palkasta, jonka ylj rajaksi on asetettu 94,87 euroa (aikaisintaan 1. tammikuuta 2011 alkava  itiysloma).

Luontoisetuuksia ovat rokotukset, hoito ennen synnytystä ja sen jälkeen sekä seuranta ja tuki synnytyksen aikana sairaalassa, päiväsairaalassa tai kotona.

Isillä on oikeus kymmenen päivän isyyslomaan lapsen syntyessä. Mikäli äiti on pitkään sairaalahoidossa tai menehtyy, isä voi pyytää äitiysloman muuttamista isyyslomaksi.

Molemmilla vanhemmilla on oikeus vanhempainlomaan lapsen adoption yhteydessä.

Äitiys- ja isyysetuuksien saaminen

Synnytystä edeltävän loman saamiseksi raskaana olevan naisen on jäätävä pois työstä (tai tarvittaessa tehtävä ilmoitus työvoimatoimistoon) seitsemän päivää ennen laskettua synnytysaikaa. Raskaana olevan naisen on toimitettava sairauskassansa lääkärintodistus siitä, että hänen on määrä synnyttää anotun synnytystä edeltävän loman lopussa.

Luku V: Työkyvyttömyysetuudet

Työkyvyttömyysetuuksien saamisen edellytykset

Työkyvyttömäksi katsotaan työntekijä, joka sairauden tai vamman vuoksi ei voi ansaita enempää kuin kolmasosan samaan luokkaan kuuluvan ja yhtä koulutetun työntekijän normaaliensioista. Työkyvyttömäksi katsotaan siis työntekijä, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 66 %.

Jos henkilö on saanut sairauspäivärahaa vuoden ajan ja on edelleen työkyvytön, hän voi olla oikeutettu työkyvyttömyysetuuksiin (indemnité d'invalidité / invaliditeitsuitkering). Tämä oikeus kuitenkin p tt y henkilön saavuttaessa eläkeiän, joka on nykyisin 65 vuotta sekä naisille että miehille.

Työkyvyttömyysetuuksien saaminen edellyttä, että henkilö

- on jonkin sairauskassan jäsen,
- on työskennellyt 120 päivää kuuden kuukauden aikana. Tietyt esimerkiksi sairaudesta tai palkallisesta vapaasta johtuvat poissaolot työstä rinnastetaan työskentelyyn,
- on todettu työkyvyttömäksi vuotta aiemmin,
- voi osoittaa maksaneena v himm ismaksut.

Itsenäisiin ammatinharjoittajiin voidaan soveltaa erityismääräyksiä. Lisätietoja saa ottamalla yhteyttä asianmukaisiin viranomaisiin. Kannattaa myös tutustua MISSOCin laatimaan itsenäisten ammatinharjoittajien sosiaaliturvaa koskevaan liitteeseen.

Mitä järjestelmä kattaa?

Työkyvyttömyysetuudet (indemnité d'invalidité / invaliditeitsuitkering) ovat 65 % edunsaajan aiemmista tuloista, jos hänellä on muita huollettavanaan. Jos huollettavia ei ole, etuus on 55 % yksin asuvalle henkilölle ja 40 % parisuhteessa asuvalle henkilölle.

Ty kyvytt m lle henkilölle maksetaan lisäksi kiinteämääräinen korvaus ulkopuolisen henkilön avusta aikaisintaan työkyvyttömyyden neljännestä kuukaudesta lähtien; korvauksen suuruus on 16,57 euroa.

Korvauksen määrälle on asetettu ylaraja, joka on 1. tammikuuta 2011 jälkeen työkyvyttömäksi todetuille henkilöille 126,4894 euroa.

Työkyvyttömyysetuuksien saaminen

Ks. Sairauspäivärahan saaminen

Luku VI: Vanhuuseläkkeet ja -etuudet

Vanhuusetuuksien saamisen edellytykset

Kaikki Belgiassa työsopimuksen perusteella työskennelleet henkilöt on normaalisti vakuutettu vanhuuden varalta. Osa-aikatyötä tekeviin kotiapulaisiin sovelletaan erityisiä sääntöjä.

Kaikilla työntekijöillä on oikeus eläkkeeseen heidän täytettyään 60 vuotta, mikäli henkilö on työskennellyt vähintään 35 vuoden ajan. Miesten ja naisten tavanomainen eläkeikä on 65 vuotta. Poikkeuksena tästä säännöstä ovat kaivostyöntekijät, merimiehet ja siviili-ilmailun lentohenkilöstö, jotka voivat jäädä eläkkeelle aikaisemmin.

Miehet ja naiset, jotka saavat sopimusperusteista työttömyyseläkettä (*régime de chômage avec complément d'entreprise/stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage*), eivät voi saada vanhuuseläkettä (pension de retraite / rustpensioen) ennen 65 vuoden ikää.

Hakija ei saa vanhuuseläkettä, jos hän saa Belgian tai muun valtion sosiaaliturvalainsäädännön mukaisia etuuksia sairauden, työkyvyttömyyden tai tahdostaan riippumattoman työttömyyden perusteella tai jos hän saa jostakin ammattitaudista tai osittaisesta työkyvyttömyydestä johtuvaan työn keskeytymiseen perustuvaa korvausta tai sopimusperusteista työttömyyseläkettä (*régime de chômage avec complément d'entreprise/stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage*).

Eläkkeensaajat voivat tehdä työtä, jos ansiot eivät ylitä tiettyä enimmäismäärää. Sellaisten alle 65-vuotiaiden eläkkeensaajien osalta, jotka ovat saaneet eläkettä aikaisintaan vuodesta 2011 lähtien, ansiotyön tekeminen on sallittua, mikäli eläkkeensaajan vuosittaiset ansiotulot (bruttopalkka) ovat korkeintaan 7 421,57 euroa. Mikäli henkilöllä on huollettavia lapsia, enimmäisraja on 11 132,37 euroa. Ennen kuin eläkkeensaaja ryhtyy harjoittamaan ansiotyötä, hänen on ilmoitettava asiasta valtion eläkelaitokselle (Office national des pensions – ONP / Rijksdienst voor Pensioenen – RVP) kirjatulla kirjeellä. Lisäksi eläkkeen saamisesta on ilmoitettava työnantajalle kirjatulla kirjeellä. Lisätietoja antaa kansallinen eläkelaitos.

Itsenäisiin ammatinharjoittajiin voidaan soveltaa erityismääräyksiä. Lisätietoja saa ottamalla yhteyttä asianmukaisiin viranomaisiin. Kannattaa myös tutustua MISSOCin laatimaan itsenäisten ammatinharjoittajien sosiaaliturvaa koskevaan liitteeseen.

Mitä järjestelmä kattaa?

Vanhuusetuuksiin kuuluu

- työntekijöille myönnettävä vanhuuseläke (pension de retraite / rustpensioen),
- eläkkeelle siirtyneille kaivostyöntekijöille myönnettävä lämmitysavustus (allocation de chauffage / verwarmingstoelage),
- lomarahaa (pécule de vacances / vakantiegeld) ja lisälomarahaa (pécule de vacances complémentaire / aanvullend vakantiegeld).

Vanhuuseläkkeen määrä riippuu Belgiassa palkansaajana suoritettujen työskentelykausien pituudesta (loma-, sairaus- ja työttömyyskaudet mukaan luettuina) sekä näiden kausien aikana saaduista tuloista, jotka on sovitettu eläkkeen laskemispäivän elinkustannusindeksiin.

Vanhuuseläkkeen laskentaperuste on sekä naisilla että miehillä kunkin työvuoden osalta 1/45 eläkkeen kokonaismäärästä. Merimiehiin ja kaivostyöntekijöihin sovelletaan erityismääräyksiä.

Eläke on 60 % koko työuran aikaisista keskimääräisistä ansioista. Se on 75 %, jos puolisoilla ei ole omia tuloja.

Vuosittaisen vanhuuseläkkeen vähimmäismäärä (pension minimum garantie / gewaarborgd minimumpensioen) täydestä työurasta on 16 310,21 euroa kotitaloudelle ja 13 052,28 euroa yksin asuvalle; jos työura vastaa pituudeltaan vähintään kahta kolmasosaa täydestä työurasta, eläke suhteutetaan uran pituuteen.

Eläkkeen enimmäismäärä riippuu vuotuisten ansioiden ylärajasta. Yksin asuvien työntekijöiden enimmäiseläke on suuruudeltaan 24 782,40 euroa.

Vanhuusetuuksien saaminen

Eläkehakemukset on tehtävä asuinpaikan kunnallishallinnolle. Muussa jäsenvaltiossa asuvien on osoitettava hakemuksensa kyseisen valtion paikalliseen eläkelaitokseen. Käsittelyn myöhästymisen välttämiseksi suositellaan hakemuksen tekemistä vuotta ennen eläkeikää.

Eläkkeen voi saada kahdella tavalla. Se voidaan maksaa postiosoitukseksi saajan kotiosoitteeseen tai saajan nimellä avatulle postisiirto- tai pankkitilille.

VII luku: Eloonjääneiden etuudet

Eloonjääneiden etuuksien saamisen edellytykset

Työntekijän **leskellä** on oikeus perhe-eläkkeeseen (*pension de survie/overlevingspensioen*) 45 ikävuodesta alkaen. Ikärajaa ei ole, mikäli leskellä on huollettavia lapsia tai mikäli hänen työkyvyttömyysasteensa on vähintään 66 % tai mikäli kuollut työntekijä on työskennellyt kaivoksessa 20 vuotta. Ehdot täyttyvät, jos avioliitto oli solmittu vähintään vuotta ennen kuolinpäivää, jos avioliitosta on syntynyt lapsi tai jos kuolema on johtunut tapaturmasta tai avioliiton solmimispäivän jälkeen ilmenneestä ammattitaudista tai jos kuolinhetkellä oli huollettavana lapsi, jonka perusteella jompikumpi puolisoista sai lapsilisää.

Lisäksi lesken on pitänyt lopettaa työnteko täysin lukuun ottamatta säännösten perusteella sallittuja töitä. Sellaisten vain perhe-eläkettä saavien alle 65-vuotiaiden henkilöiden osalta, jotka ovat saaneet eläkettä aikaisintaan vuodesta 2011 lähtien, ansiotyön tekeminen on sallittua, mikäli vuosittaiset ansiotulot (bruttopalkka) ovat korkeintaan 17 280 euroa. Mikäli henkilöllä on huollettavia lapsia, enimmäisraja on 21 600 euroa. Ennen kuin eläkkeensaaja ryhtyy harjoittamaan ansiotyötä, hänen on ilmoitettava asiasta valtion eläkelaitokselle (Office national des pensions / Rijksdienst voor Pensioenen, ONP/RVP) kirjatulla kirjeellä. Lisäksi eläkkeen saamisesta on ilmoitettava työnantajalle kirjatulla kirjeellä. Lisätietoja antaa valtion eläkelaitos.

Perhe-eläkkeen saaminen edellyttää myös, että leski ei ole mennyt uusiin naimisiin.

Eronnut puoliso voi saada perhe-eläkettä, mikäli hänellä on edelleen lasten huoltajuus sillä edellytyksellä, että häntä ei ole tuomittu puolison kuolemaan johtaneesta rikoksesta ja että hän ei ole mennyt uusiin naimisiin. Muutoin perhe-eläkkeeseen sovelletaan samoja (esimerkiksi ikää ja tulojen päällekkäisyyttä koskevia) ehtoja kuin vanhuuseläkkeeseen.

Leskeksi jäänyt avopuoliso ei saa perhe-eläkettä.

Henkilö saa perhe-eläkettä enintään 12 kuukautta, jos hän saa Belgian tai muun valtion sosiaaliturvalainsäädännön mukaisia etuuksia sairauden, työkyvyttömyyden tai tahdostaan riippumattoman työttömyyden perusteella tai jos hän saa jostakin ammattitaudista tai osittaisesta työkyvyttömyydestä johtuvaan työn keskeytymiseen perustuvia etuuksia tai sopimusperusteista työttömyyseläkettä (*régime de chômage avec complément d'entreprise/stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage*)

Itsenäisiin ammatinharjoittajiin voidaan soveltaa erityismääräyksiä. Lisätietoja saa ottamalla yhteyttä asianmukaisiin viranomaisiin. Kannattaa myös tutustua MISSOCin laatimaan itsenäisten ammatinharjoittajien sosiaaliturvaa koskevaan liitteeseen.

Mitä järjestelmä kattaa?

Leski saa 80 % vakuutetun henkilön todellisesta tai oletetusta vanhuuseläkkeestä laskettuna avioparille, jonka toinen osapuoli on vakuutetun huollettavana.

Eronneen puolison saama perhe-eläke lasketaan vanhuuseläkkeen tavoin, mutta laskennan perustana käytetään vain 62,5 % tuloista henkilökohtaiset tulot pois lukien.

Avioliiton ulkopuolisia vakuutusjaksoja ja henkilökohtaisen eläkkeen kattamia jaksoja ei oteta huomioon.

Vuosittaisen perhe-eläkkeen vähimmäismäärä (pension de survie minimum garantie / gewaarborgd minimum-overlevingspensioen) täydestä työurasta on 12 847,07 euroa; jos työura vastaa pituudeltaan vähintään kahta kolmasosaa täydestä työurasta, eläke suhteutetaan uran pituuteen.

Eläkkeen enimmäismäärä riippuu vuosittaisten ansioiden ylärajasta. Puolison saaman perhe-eläkkeen enimmäismäärä on 24 782,40 euroa, mikä vastaa yksin asuvan henkilön vanhuuseläkkeen enimmäismäärää.

Leskelle, jolla ei ole oikeutta perhe-eläkkeeseen, voidaan myöntää väliaikainen eläke (pension de survie temporaire / tijdelijk overlevingspensioen); eläkkeen maksamista voidaan myös jatkaa väliaikaisesti leskelle, jonka oikeus perhe-eläkkeeseen on päättynyt. Puolisoille, jotka eivät täytä perhe-eläkkeen myöntämisedellytyksiä, voidaan myöntää 12 kuukauden väliaikainen tuki. Eläkkeen maksamista voidaan samaten jatkaa enintään 12 kuukauden ajan, jos alle 45-vuotias leski ei täytä enää perhe-eläkkeen aikaista myöntämistä koskevia edellytyksiä. Tässä tapauksessa 12 kuukauden jälkeen maksetaan pienempää eläkettä.

Kuolemantapausavustus

Hautausavustus (allocation pour frais funéraires / uitkering voor begrafeniskosten) myönnetään, jos vakuutettu kuolee vapaa-ajallaan. Avustus on kiinteämääräinen summa, jota ei ole sidottu kuluttajahintaindeksiin. Sitä maksetaan 148,74 euroa.

Ammattitaudista tai työtapaturmasta johtuvien kuolemantapausten osalta katso työtapaturmia ja ammattitauteja koskevaa osaa.

Eloonjääneiden etuuskien saaminen

Eläkehakemukset on jätettävä kansalliselle eläkelaitokselle (*Office national des pensions/Rijksdienst voor Pensioenen – ONP/RVP*) tai asuinpaikan kunnallishallinnolle. Muussa jäsenvaltiossa asuvien on osoitettava hakemuksensa kyseisen valtion paikalliseen eläkelaitokseen.

Väliaikaista perhe-eläkettä koskeva hakemus on tehtävä puolison kuolinpäivää seuraavien 12 kuukauden kuluessa. Huom: Eläkkeensaajan lesken ei kuitenkaan tarvitse hakea perhe-eläkettä eikä väliaikaista perhe-eläkettä, sillä hänelle myönnetään toinen niistä automaattisesti.

Se voidaan maksaa postiosoituksena saajan kotiosoitteeseen tai saajan nimellä avatulle postisiirto- tai pankkitilille.

VIII luku: Työtapaturma- ja ammattitautietuudet

Työtapaturma- ja ammattitautietuuksien saamisen edellytykset

Työtapaturmat

Työtapaturma määritellään ”tapaturmaksi, joka aiheutuu työntekijälle työsopimuksen mukaisen työnteon aikana ja sen takia ja joka aiheuttaa vamman”.

Kaikki työntekijät, harjoittelijat ja kotiapulaiset mukaan luettuina, on vakuutettu työtapaturmien ja työmatkalla (työhön mennessä, työstä palatessa) sattuvien tapaturmien varalta.

Ammattitaudit

Kaikki palkansaajat sekä ammatillisessa koulutuksessa tai kuntoutuksessa olevat työttömät ja työkyvyttömät on vakuutettu ammattitautien varalta. Ammattitautien luettelo on tutustua ammattitautirahaston (Fonds des maladies professionnelles / Fonds voor de beroepsziekten, FMP/FBZ) Internet-sivuilla osoitteessa:

http://www.fmp.fgov.be/fr/listes_fr01.htm (kielet: saksa, ranska ja hollanti). Jos henkilön sairaus mainitaan luettelossa ja jos hän työskentelee alalla, jolla hän altistuu kyseiselle riskille, hänen sairautensa katsotaan ammattitaudiksi. Sairastunut henkilö voi myös esittää todisteet siitä, että hänen sairautensa, jota ei mainita niiden sairauksien joukossa, jotka johtuvat altistumisesta tietyille riskille, on seurausta kyseisestä altistumisesta. Työnantajan on otettava vakuutus ammattitautirahastosta, joka myöntää etuudet.

Mitä järjestelmä kattaa?

Työtapaturmat

Työtapaturman uhrilla on oikeus seuraaviin etuuksiin:

- rahaetuus tilapäisen tai jatkuvan, osittaisen tai täysimääräisen työkyvyttömyyden vuoksi ja tarvittaessa korvaus ulkopuolisen henkilön avusta,
- terveydenhoidosta ja muusta vastaavasta hoidosta aiheutuvien kulujen korvaukset,
- matkakulukorvaukset,
- erityisetuudet kuolemantapauksissa.

Rahaetuudet työkyvyttömyydestä

Tilapäisesti täysin työkyvyttömälle henkilölle maksetaan 90 % hänen keskimääräisestä päiväpalkastaan. Myös *tilapäisestä osittaisesta työkyvyttömyydestä* maksetaan korvausta. Jos henkilö jatkaa osittaista työnteoa, hänelle maksetaan korvausta, jonka määrä lasketaan vähentämällä palkasta, jota hän sai ennen tapaturmaa, palkka, jota hänelle maksetaan hänen palattuaan työhön tapaturman jälkeen.

Tietyn ajan kuluttua hän voi jatkaa työtä normaalisti tai työkyvyttömyys voi jäädä pysyväksi.

Vahvistamisen jälkeen maksetaan vuosittaista avustusta kolmen vuoden ajan. Tänä aikana tapaus voidaan tutkia uudelleen. Avustuksen suuruus määräytyy työkyvyn aleneman ja sen palkan perusteella, johon työntekijällä oli oikeus tapaturmaa edeltävänä vuonna (pohjapalkka).

Kolmen vuoden kuluttua avustus muutetaan elinkoroksi. Kolmasosa korkopääomasta voidaan maksaa pyydettyä, jos työkyvyttömyysaste ylittää 19 %.

Toisen henkilön hoidosta maksetaan lisätukea (*allocation complémentaire / aanvullende uitkering*) enintään 12 kertaa keskimääräisen vähimmäiskuukausitulon verran tarpeen määrän mukaan; summa on indeksiin sidottu ja sitä maksetaan tukijakson alusta lähtien sairaalajakson 91. päivään asti.

Ansiotulojen hankkiminen samanaikaisesti on sallittua. Sairaus-, työkyvyttömyys- ja eläke-etuuksien sekä muiden työtapaturmista ja ammattitaudeista maksettavien eläkkeiden samanaikaiselle myöntämiselle on kuitenkin asetettu rajoituksia.

Etudet tilapäisestä työkyvyttömyydestä maksetaan samana päivänä kuin palkka. Vahvistamisen jälkeen etuus maksetaan kuukausittain tai neljännesvuosittain tapauksen mukaan.

Terveystenhoito

Työtapaturman uhrilla on oikeus saada korvausta kuluista, jotka johtuvat sairaalahoidosta, fysioterapiasta, lääkärin hoidosta, kirurgisesta hoidosta, hammashoidosta, lääkehoidosta sekä ortopedisistä apuvälineistä. Uhrin ei tarvitse maksaa itse mitään. Nämä hoidot korvataan sairausvakuutuksen voimassa olevien tariffien mukaan, ja vakuutusyhtiön on maksettava lisäkorvaus (omavastuuosuus).

Vakuutetun ja tämän perheenjäsenten matkakulut maksetaan tietyin edellytyksin.

Kuolemaan johtanut tapaturma

Uhrin kuolemaan johtanut työssä tai työmatkalla sattunut tapaturma oikeuttaa

- hautauskuluja korvaamiseen (indemnité pour frais funéraires / begrafenisvergoeding); korvaus on 30 kertaa uhrin keskimääräisen päivämäärän suuruinen,
- kaikkien niiden kuluja (hallinnolliset muodollisuudet mukaan luettuina) korvaamiseen, jotka aiheutuvat vainajan kuljetuksesta hautausmaalle,
- lesken elinkorkoon, jonka määrä on 30 % kuolleen vakuutetun palkasta,
- lapsille maksettavaan väliaikaiseen etuuteen, jonka määrä on 15 % (toisen vanhemman menettäneille) tai 20 % (molemmat vanhemmat menettäneille) kuolleen vakuutetun palkasta ja jota maksetaan, kunnes lapsi täyttää 18 vuotta, tai siihen päivään asti, jona oikeus perhe-etuuksiin lakkaa.

Myös kuolemaan johtaneen tapaturman perusteella maksettavat elinkorot maksetaan neljännesvuosittain tai kuukausittain.

Ammattitaudit

Ammattitaudeista maksettavat korvaukset ovat seuraavat:

- tilapäisestä tai jatkuvasta, osittaisesta tai täysimääräisestä työkyvyttömyydestä maksettavat etuudet ja vakavissa tapauksissa ulkopuolisen henkilön apu;

- etuudet väliaikaisesta tai lopullisesta ammatillisen toiminnan keskeytymisestä taudin ennaltaehkäisemiseksi. Ammattitautirahasto (Fonds des maladies professionnelles / Fonds voor de Beroepsziekten, FMP/FBZ) voi antaa työntekijälle luvan keskeyttää ammatillisen toiminnan, jos hänellä todetaan lääketieteellisesti alttius jollekin ammattitaudille tai tällaisen taudin ensioireet. Vakuutetulla on tällöin oikeus väliaikaisesta täydestä työkyvyttömyydestä maksettaviin korvauksiin. Lisäksi hänellä voi olla oikeus ammatilliseen uudelleen koulutukseen;
- vakuutetun ammattitaudista aiheutuvan kuoleman perusteella maksettavat etuudet;
- terveydenhoidosta ja muusta vastaavasta hoidosta aiheutuvien kulujen korvaukset. Vakuutettu voi valita vapaasti hoidon antajan. Hänellä on oikeus saada täysi korvaus maksetusta hoidosta lakisääteisen taksan mukaan;
- korvaukset ammattitaudin hoitamiseen liittyvistä matkakuluista.

Etuudet lasketaan ja maksetaan samalla tavoin kuin työtapaturmista maksettavat etuudet.

Työtapaturma- ja ammattitautietuuksien saaminen

Työtapaturmat

Työnantajan on otettava tämä vakuutus valtuutetusta vakuutusyhtiöstä tai valtuutetusta yhteisestä vakuutuslaskasta.

Työnantajan on ilmoitettava kaikista työtapaturmista kahdeksan päivän kuluessa vakuutusyhtiölle ja tietyissä tapauksissa työturvallisuuden alalla toimivaltaiselle tarkastajalle. Ilmoitus tehdään erityisellä lomakkeella tai sähköisesti. Ellei työnantaja tee ilmoitusta, työntekijä tai hänen perheenjäsenensä voi tehdä sen. Ilmoitukseen on liitettävä mahdollisuuksien mukaan lääkärintodistus.

Pysyvä työkyvyttömyysaste, pohjapalkka ja päivämäärä, jolloin työkyvyttömyys todettiin pysyväksi, kirjataan vakuutusyhtiön ja henkilön väliseen sopimukseen, ja työtapaturmarahasto (*Fonds des accidents de travail / Fonds voor Arbeidsongevallen – FAT/FAO*) vahvistaa nämä tiedot.

Jos työtapaturman uhri on tyytymätön vakuutusyhtiön ratkaisuehdotuksiin, hän voi saattaa asian työtuomioistuimen käsiteltäväksi.

Uhri voi periaatteessa valita hoitavan lääkärin tai sairaalan, paitsi jos työnantaja tai vakuutusyhtiö on tehnyt sopimuksen valtuutetun työterveysaseman, apteekin tai sairaalan kanssa. Nämä palvelut ovat uhrille täysin maksuttomia.

Lisätietoja saa työnantajan vakuutusyhtiöstä. Ongelmatapauksissa uhri voi ottaa yhteyttä työtapaturmarahaston valvontayksikköön (FAT/FAO).

Ammattitaudit

Potilaan tai hänen edustajansa (esimerkiksi vakuutusyhtiön) on toimitettava korvaushakemus ammattitautirahastolle (Fonds des maladies professionnelles / Fonds voor de Beroepsziekten, FMP/FBZ). Hakemus laaditaan vakiolomakkeelle, jonka ammattitautirahasto toimittaa potilaalle. Jos taudinkuva muuttuu, vakuutettu tai vakuutusyhtiö voi esittää rahastolle työkyvyttömyysasteen tarkistusta koskevan hakemuksen.

IX luku: Perhe-etuudet

Perhe-etuuksien saamisen edellytykset

Perhe-etuuksiin on oikeus sillä, joka tekee ansiotyötä tai joka on työtön, työkyvytön tai eläkkeensaaja.

Hakijan ja asianomaisen lapsen välillä on oltava joko perheside tai oikeudellinen side. Kun useampi henkilö on oikeutettu perhe-etuuksiin samasta lapsesta, noudatetaan tiettyjä ensisijaisuussääntöjä.

Itsenäisiin ammatinharjoittajiin voidaan soveltaa erityismääräyksiä. Lisätietoja saa ottamalla yhteyttä asianmukaisiin viranomaisiin. Kannattaa myös tutustua MISSOCin laatimaan itsenäisten ammatinharjoittajien sosiaaliturvaa koskevaan liitteeseen.

Ikäraja

Oikeuden perhe-etuuksiin saa ilman mitään erityisiä koulunkäyntiä koskevia edellytyksiä sen kalenterivuoden elokuun 31. päivään saakka, jona lapsi täyttää 18 vuotta. Tämän jälkeen perhe-etuuksia voidaan maksaa lapsesta

- 25. ikävuoteen asti, jos lapsella on tunnustettu ja valvottu oppisopimus,
- 21. ikävuoteen asti, jos lapsella on fyysinen tai henkinen sairaus, joka heikentää hänen työkykyään tai hänen kykyään toimia ja osallistua tai joka vaikuttaa hänen perheeseensä,
- 25. ikävuoteen asti opiskelijoiden, harjoittelijoiden ja lopputyötä (tutkimusta) tekevien opiskelijoiden ja julkisissa virastoissa harjoittelijoina olevien osalta,
- 25. ikävuoteen asti sellaisten lasten osalta, jotka ovat ilmoittautuneet työnhakijoiksi opiskelun, harjoittelun tai harjoittelusuhteen päätyttyä tai jätettyään opinnäytetyönsä, mutta enintään 360 päivän ajan kyseisen opiskelun, harjoittelun, harjoittelujakson tai opinnäytetyön päättämistä.

Periaatteessa lapsen pitää asua Belgiassa ja yleensä myös opiskella siellä. Tätä maantieteellistä ehtoa ei kuitenkaan sovelleta, kun lapsi asuu tai opiskelee jossakin Euroopan talousalueen jäsenvaltiossa tai maassa, jonka kanssa Belgia on solminut lapsilisän ulkomaille maksamisen mahdollistavan sosiaaliturvasopimuksen.

Vanhempainpäiväraha

Belgian lainsäädännössä säädetään myös vanhempainetuuksista. Vanhempainetuuksia voidaan maksaa vanhemmalle, joka keskeyttää kokopäiväisen tai puolipäiväisen työnsä yksityisellä tai julkisella sektorilla huolehtiakseen pienestä lapsestaan.

Tämän lisäksi vanhemman täytyy

- olla vapaalla enintään kolme kuukautta kokopäiväisestä työstä ja enintään kuusi kuukautta puolipäiväisestä työstä lapsen syntymän ja kuudennen syntymäpäivän välisenä aikana (tai adoptoinnin ja kahdeksannen syntymäpäivän välisenä aikana; kahdeksan vuoden ikäraja sovelletaan myös, mikäli lapsella on vähintään 66 prosentin fyysinen tai psyykinen vamma),
- todistaa työskennelleensä 12 kuukauden ajan työntekijälle tehtyä ilmoitusta edeltävien 15 kuukauden aikana.

Mitä järjestelmä kattaa?

Perhe-etuuksiin on oikeus jokaisesta edellytykset täyttävästä lapsesta, Kolmannesta lapsesta alkaen etuuksien määrä pysyy samana. Maksettavien etuuksien kokonaismäärän voi selvittää käyttämällä palkansaajien kansallisen sosiaaliturvatoimiston (*Office national des allocations familiales pour travailleurs salariés / Rijksdienst voor Kinderbijslag voor Werknemers, ONAFTS/RKW*) Internet-sivustolla olevaa laskinta: <http://www.onafts.fgov.be/Fr/compute.php>.

Edunsaajan oikeus peruserhe-etuuksiin ratkaistaan neljännesvuosittain hänen viitekuussa vallinneen tilanteensa mukaan. Viitekuukausi on edelleen vuosineljänneksen toinen kuukausi niillä henkilöillä, joilla on jo oikeus etuuksiin, ja oikeuksien alkamisen ensimmäinen kuukausi niillä henkilöillä, jotka saavat kyseiset etuudet ensimmäisen kerran.

Vanhemmilla on oikeus lapsen iän mukaan määräytyviin lisiin, kun lapset täyttävät 6, 12 ja 18 vuotta.

Erityisiä lisiä myönnetään vammaisista lapsista, työttömien lapsista seitsemän kuukauden täystyöttömyyden jälkeen, eläkkeensaajien lapsista, vammaisten työntekijöiden lapsista sekä äitiysvapaalla olevien naistyöntekijöiden lapsista seitsemän kuukauden työkyvyttömyyden jälkeen. Korotettuja perhe-etuuksia myönnetään sellaisen isän tai äidin lapsista, joka ei ole mennyt uudestaan naimisiin tai perustanut perhettä.

Työttömänä tai työkyvyttömänä olleille henkilöille, jotka ovat palanneet työelämään, voidaan tietyin ehdoin myöntää oikeus lapsilisään enintään kahdeksan vuosineljänneksen ajaksi.

Vakuutetun sosiaalis-ammattilliseen asemaan liittyvät lisät (työttömien, eläkkeensaajien ja työkyvyttömien työntekijöiden lapsille maksettavat lisät) ovat tarveharkintaisia ja riippuvat kotitalouden tuloista. Vakuutettu saavuttaa lisiä koskevan oikeuden, kun kaikki lisän myöntämistä koskevat oikeudelliset edellytykset täyttyvät jonkin kuukauden aikana. Lisä maksetaan tätä seuraavan kuukauden ensimmäisenä päivänä kuluvan neljännesvuoden ja seuraavan neljännesvuoden osalta. Oikeus lisään säilyy aina neljännesvuosittain, kunhan etuuden saamista koskevat oikeudelliset edellytykset täyttyvät milloin tahansa edeltävän neljännesvuoden toisena kuukautena.

Vammaisista lapsista maksettavia lisiä sekä orvoille tarkoitettuja korotettuja perhe-etuuksia ei makseta sitä kuuta seuraavasta kuusta alkaen, jonka kuluessa vaadittavat edellytykset eivät enää täyty.

Syntymä- ja adoptiolisä

Synnytyslisä (allocation de naissance / kraamgeld) myönnetään lapsen syntyessä.

Lisäksi lapsen adoption yhteydessä maksetaan adoptiolisää (prime d'adoption / adoptiepremie) tietyin ehdoin.

Vanhempainpäiväraha

Mikäli täysipäiväistä työtä tehnyt edunsaaja keskeyttää työnsä kokonaan, hänelle maksetaan vanhempainetuuksia 741,40 euroa; mikäli edunsaaja on alle 50-vuotias ja jää työstä pois vain osa-aikaisesti, hänelle maksetaan 370,69 euroa.

Perhe-etuuksien saaminen

Perhe-etuuksien saamiseksi on tehtävä hakemus siihen perhelisiä maksavaan kassaan, johon työnantaja kuuluu. Työnantajalta saa lisätietoja antavan kassan yhteystiedot.

Perhe-etuudet maksetaan henkilölle, joka kasvattaa lasta, eli yleensä äidille. Avioliitossa oleville lapsille, kotoa muuttaneille lapsille ja yli 16-vuotiaille lapsille, joilla on oma asuinpaikka ja jotka eivät kuulu kasvatuksestaan vastuussa olevan henkilön talouteen, sekä lapsille, joille maksetaan lapsilisiä heidän omista lapsistaan, maksetaan perhe-etuudet henkilökohtaisesti.

Synnytyslisiä koskevat hakemukset on tehtävä perhelisien myöntämiseen valtuutetulle kassalle. Lisää koskeva hakemus voidaan tehdä raskauden kuudennesta kuusta alkaen ja lisä voidaan maksaa toisesta laskettua synnytysaikaa edeltävästä kuusta alkaen.

Vanhempainetuuksien saamiseksi hakijan on tehtävä työnantajalleen ajoissa sääntöjen mukainen ilmoitus ja toimitettava tarvittavat asiakirjat kansalliselle työvoimatoimistolle.

X luku: Työttömyys

Työttömyysetuuksien saamisen edellytykset

Työttömyysetuudet

Työntekijät on periaatteessa vakuutettu työttömyyden varalta heidän päivittäisestä tai viikoittaisesta työtuntimäärästään riippumatta. Myös virkamiehille voidaan maksaa työttömyyskorvausta heidän työsuhteensa yksipuolisen purkamisen seurauksena.

Työttömyyspäivärahan (allocations de chômage / werkloosheidsuitkeringen) saaminen edellyttää, että henkilö

- on ennen hakemuksen tekemistä työskennellyt vähintään tietyn määrän päiviä (312–624) tietyn ajan kuluessa (18–36 kuukautta). Jakson pituus vaihtelee iän mukaan. Muissa jäsenvaltioissa täytetyt työskentelykaudet voidaan ottaa huomioon, mutta työpaikka on täytynyt menettää Belgiassa;
- on menettänyt työpaikan omasta tahdostaan riippumattomasta syystä ja saamatta korvausta;
- on ilmoittautunut työnhakijaksi toimivaltaiseen työvoimatoimistoon ja vastaa jokaiseen soveltuvaan työtarjoukseen, jokaiseen koulutustarjoukseen tai täytettyään 45 vuotta jokaiseen ammatillista uudelleenjärjestelyä koskevaan tarjoukseen. Flanderissa toimivaltainen työvoimatoimisto on VDAB, Brysselissä Actiris ja Valloniassa FOREM;
- etsii työtä aktiivisesti; tietynpituisen työttömyysjakson jälkeen henkilö kutsutaan haastatteluun, jossa varmistetaan hänen tehneen tarpeeksi työpaikan löytämisen eteen. Tarvittaessa henkilöä pyydetään laatimaan asiasta kirjallinen selvitys, joka arvioidaan tämän jälkeen;
- on työkykyinen;
- on alle 65-vuotias (ikäraja on sama sekä miehille että naisille);
- on vakituisesti kirjoilla Belgiassa ja asuu tosiasiallisesti Belgiassa.

Itsenäisille ammatinharjoittajille ei ole olemassa työttömyysjärjestelmää lukuun ottamatta erityistä konkurssiavustusta. Lisätietoja saa ottamalla yhteyttä asianmukaisiin viranomaisiin.

Työehtosopimusperusteinen työttömyyseläke

Työehtosopimusperusteinen työttömyyseläke

Työehtosopimusperusteinen työttömyyseläke (*régime de chômage avec complément d'entreprise/stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage*) on järjestely, joka tarjoaa irtisanomisen yhteydessä tietyille iäkkäille työntekijöille mahdollisuuden saada työttömyysetuuksien lisäksi työnantajan tai rahaston maksamaa lisäetuutta. Sopimusperusteinen työttömyyseläke ei ole varhennettua eläkettä. Sitä voivat saada vain yksityisen sektorin työntekijät.

Sopimusperusteisen työttömyyseläkkeen saaminen edellyttää, että henkilö

- on 60-vuotias (tai nuorempi, mikäli työura on pitkä),

- on irtisanottu, ts. työnantaja on joko ilmoittanut asiasta työntekijälle irtisanomisaikaa noudattaen tai katkaissut työsopimuksen ja maksanut irtisanomiskorvauksen,
- on oikeutettu työttömyyspäivärahaan,
- vetäytyy työmarkkinoilta.

Työnantajalla on velvollisuus korvata sopimusperusteista työttömyyseläkettä saava työntekijä.

Jos työntekijä on irtisanottu yrityksestä, jonka on todettu olevan vaikeuksissa, sopimusperusteisen varhaiseläkkeen vähimmäisikäraja on 52 vuotta. Jos työntekijä on irtisanottu yrityksestä, jossa tehdään uudelleenjärjestelyjä, ikäraja on 52–55 vuotta; poikkeustapauksissa ikärajaa voidaan laskea 50 vuoteen neuvottelukunnan lausunnon perusteella. Näissä tapauksissa työnantajalla ei ole velvollisuutta korvata kyseisiä työntekijöitä.

Mitä järjestelmä kattaa?

Työttömyysetuudet

Työttömyyspäivärahan määrä riippuu keskimääräisestä päiväpalkasta, perheen tilanteesta ja työttömyyden kestosta. Mikäli työtön osoittaa, että hänellä on perhe huollettavanaan ja että hän on perheen ainoa tulonlähde/elättäjä, hän on oikeutettu 60 prosenttiin menettämästään palkasta, jonka yläraja on 54,71 euroa ja alaraja 41,95 euroa päivässä. Työtön, jolla ei ole perhettä huollettavanaan, on oikeutettu 60 prosenttiin menettämästään palkasta ensimmäisenä työttömyysvuonna (yläraja 54,71 euroa ja alaraja 35,24 euroa) ja 55 prosenttiin toisesta vuodesta alkaen (yläraja 42,73 euroa).

Työtön, jolla ei ole perhettä huollettavanaan ja joka asuu yhteisessä taloudessa sellaisen henkilön kanssa, jolla on omia tuloja, on oikeutettu 60 prosenttiin menettämästään palkasta ensimmäisenä työttömyysvuonna (yläraja 54,71 euroa ja alaraja 26,42 euroa) ja 40 prosenttiin toisesta vuodesta alkaen (yläraja 31,77 euroa ja alaraja 26,42 euroa). Tämän jälkeen maksetaan kiinteä summa, joka on 18,61 euroa.

Vähintään 50-vuotias työtön, joka on työskennellyt vähintään 20 vuotta, saa ikälisää tai työhön palaamisesta maksettavaa lisää.

Osa-aikatyötön voi saada tietyissä tapauksissa täydentävää korvausta, jonka määrä riippuu hänen työtunneistaan.

Työntekijä, jonka työsopimus keskeytetään tilapäisesti osapuolten tahdosta riippumattomasta syystä, voi saada tilapäistä työttömyyskorvausta (allocation de chômage temporaire / tijdelijke werkloosheidsuitkering) kultakin täydeltä päivältä, joksi hänen työsopimuksensa keskeytetään.

Henkilö, joka on alle hakemuksen esittämispäivänä 30-vuotias ja joka on edelleen kokopäiväisesti työtön lopetettuaan opiskelun, voi saada harjoittelun jälkeen kiinteämääräistä päiväkorvausta, jos hän täyttää kaikki laissa asetetut edellytykset, jotka koskevat ikää, aiemman koulutuksen tyyppiä jne.

Tietyt osa-aikatyötä tekevät kokopäiväiset työttömät ovat kuitenkin oikeutettuja vain tiettyihin korvauksiin, jotka vastaavat heidän työtuntejaan.

Muut samanaikaiset etuudet ja ansiotulot

Muita sosiaaliturvaetuuksia voidaan myöntää samanaikaisesti vain rajatuissa tapauksissa.

Myös ansiotulojen samanaikainen hankkiminen on sallittua vain tietyissä tapauksissa. Mikäli henkilö on saanut ansiotuloa "toissijaisesta" toimesta vähintään kolmen kuukauden ajan ennen työttömäksi jäämistään ja saa sitä edelleen työttömäksi jäämisen jälkeen, tuen ja ansioiden yhteismäärä voi olla enintään 130 % sellaisen henkilön työttömyyspäivärahan enimmäismäärästä, jolla on perhe huollettavanaan. Mikäli edunsaaja saa työttömänä ollessaan ansiotuloja ajoittaisesta/tilapäisestä toimesta, hän menettää työttömyyspäivärahan vain niiltä päiviltä, joina hän on työskennellyt; muilta päiviltä työttömyyspäiväraha maksetaan tavalliseen tapaan.

Etuuksien epääminen ja sanktiot

Jos henkilö on työtön, koska hän on jättänyt työpaikkansa ilman pätevää syytä tai koska hänet on irtisanottu omasta syystä, tai jos hän on työttömänä ollessaan kieltäytynyt soveltuvasta työstä tai koulutuksesta (esimerkiksi toimista työpaikan etsimiseksi aktiivisesti tai uudelleensijoittautumisohjauksesta) tai jos hän ei ole tehnyt riittävästi työpaikan löytämisen eteen, häneltä voidaan evätä etuudet tietyksi ajaksi.

Varhaiseläke-etuudet

Työehtosopimusperusteinen työttömyyseläke

Työttömyysetuuteen lisätään sopimusperusteinen työttömyyseläke (*complément d'entreprise/bedrijfstoelage*), joka on suuruudeltaan puolet nettoansioiden (yläraja) ja työttömyyspäivärahan erotuksesta. Tämän lisän maksaa työnantaja. Tässä tapauksessa maksettavan työttömyyspäivärahan määrä on 60 % henkilön viimeisestä bruttopalkasta (yläraja 2 093,32 euroa). Tätä prosenttiosuutta osuutta sovelletaan kaikkiin perhetilanteesta riippumatta, ja tämä osuus pysyy samana koko varhaiseläkejaksan ajan.

Työttömyysetuuksien saaminen

Työttömän on tehtävä hakemus työttömyyspäivärahan (allocations de chômage / werkloosheidsuitkeringen) maksamisesta vastaavalle laitokselle. Työttömyyspäivärahan maksamista koskevat päätökset tekee valtion työvoimatoimisto (*Office national pour l'emploi / Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, ONEM/RVA*), ja maksun suorittavat joko ammattiliittojen perustamat valtuutetut yksityiset laitokset (CSC/ACV, FGVB/ABVV, CGSLB/ACLVB) tai täydentävä työttömyysavustusten maksukassa (*Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage / Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen, CAPAC/HVW*).

Työtön voi valita maksulaitoksen vapaasti ja vaihtaa sitä milloin tahansa.

XI luku: Vähimmäistoimeentulo

Vähimmäistoimeentuloetuuksien saamisen edellytykset

Yleinen järjestelmä

Yleinen järjestelmä takaa oikeuden sosiaaliseen integraatioon työnteon tai toimeentulotuen (*revenu d'intégration / leefloon*) kautta; toimeentulotukeen voidaan liittää työllistymistä tukevia toimia. Vähimmäistulon on taattava vähimmäisansiot henkilöille, joilla ei ole riittäviä tuloja ja jotka eivät pysty hankkimaan riittäviä tuloja omien toimiansa avulla tai muulla keinoin. Henkilö katsotaan oikeutetuksi vähimmäistuloon, mikäli sosiaalista tilannetta ja tuloja koskevassa tarkastelussa käy ilmi, että hänen tulonsa ovat toimeentulotukea pienemmät.

Toimeentulotuen hakijan on oltava vähintään 18-vuotias (täysi-ikäinen) lukuun ottamatta kolmea poikkeusta, jotka ovat avioituneet alaikäiset, alaikäiset, joilla on huollettavanaan lapsi tai lapsia, sekä raskaana olevat alaikäiset. Yläikärajaa ei ole.

Hakijan on todistettava olevansa halukas tekemään työtä, ellei työnteolle ole terveydellisiä tai muita kohtuuttomia esteitä.

Vanhusten takuuansio

Vanhusten vähimmäistulo (*garantie de revenus aux personnes âgées / inkomensgarantie voor ouderen, GRAPA*) on tukiväline, joka on tarkoitettu iäkkäille ihmisille, joilla ei ole riittäviä tuloja.

Vanhusten vähimmäistuloa voidaan myöntää 65. ikävuodesta lähtien. Ennen kuin henkilölle myönnetään ikäänntyneiden vähimmäistulo, hänen muut tulonsa (mm. eläke, kiinteistötulot, ansiotulot ja pääomatulot) selvitetään. Tällaiset tulot vähennetään osittain vähimmäistulon perusmäärästä.

Tuen saaminen edellyttää, että henkilö todella asuu Belgiassa.

Tuloja korvaava tuki

Ansiotulon korvaavaa tukea (*allocation de remplacement de revenus / inkomensvervangende tegemoetkoming*) myönnetään vammaiselle, jonka ansaintakyky on fyysisen tai psyykkisen tilan vuoksi enintään kolmasosa terveen henkilön kyvystä ansaita työskentelemällä yleisillä työmarkkinoilla.

Ansiotulon korvaavaa tukea hakevan henkilön on oltava 21–65-vuotias ja hänen on asuttava ja oleskeltava Belgiassa. Henkilö, jolle myönnetään ansiotulon korvaava tuki ennen 65 vuoden ikää, voi saada sitä myös täytettyään 65 vuotta. Vammaisella on myös oltava lainsäädännössä edellytetty kansalaisuus.

Muut etuudet

Belgiassa maksetaan myös eräitä muita vähimmäistuloetuuksia, kuten vähimmäisperhe-etuuksia (*prestations familiales garanties / gewaarborgde gezinsbijslag*). Sopeuttamisavustus (*allocation d'intégration/integratietegemoetkoming*) ja vanhusten hoitotuki (*allocation pour l'aide*)

aux personnes âgées / tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden) määritellään tulojen perusteella, mutta niitä pidetään pitkäaikaisina hoitotukina.

Mitä järjestelmä kattaa?

Yleinen järjestelmä

Toimeentulotuen (revenu d'intégration / leefloon) kuukausittainen määrä on

- avio- tai avoliitossa asuvalle: € 523,74;
- yksin asuvalle: € 785,61;
- henkilölle, jolla on perhe huollettavanaan: € 1 047,48.

Etuutta maksetaan niin kauan kuin sen myöntämisperusteet täyttyvät.

Näihin määriin voidaan lisätä perhe-etuuksia huollettavana olevien lasten osalta. Jos hakija on kokonaan vailla tuloja, myönnetään koko kyseiseen luokkaan kuuluva määrä. Jos hakijan tulot jäävät tietyn vähimmäisrajan alapuolelle, maksetaan erotus siten, että vähimmäisraja saavutetaan. Mitä suuremmat enimmäisrajan ylittävät tulot ovat, sitä pienempinä etuudet maksetaan.

Lämmitysavustukset maksetaan alueellisten sosiaalivirastojen (*Centre public d'action sociale/Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn - CPAS/OCMW*) kautta. Alueviranomaiset antavat laitteistoihin, muuttamiseen ja vuokranmaksuun tarkoitettuja avustuksia. Näitä myönnetään vain aluetasolla. Lisäksi on joitain terveydenhoitoa koskevia erityisoikeuksia.

Vanhusten takuuanisio

Vanhusten vähimmäistulon (garantie de revenus aux personnes âgées / inkomensgarantie voor ouderen) kuukausittainen määrä vaihtelee hakijan perhetilanteen mukaan:

- yksin asuvat: € 934,61;
- avio- tai avoliitossa asuvat: € 623,07 ;
- kotitaloudet, joissa kaksi yhdessä asuvaa edunsaajaa: € 1 246,14.

Edunsaajalla on lisäksi oikeus terveydenhoitoon.

Vähimmäistuloa maksetaan niin kauan kuin sen myöntämisperusteet täyttyvät.

Tuloja korvaava tuki

Ansiotulon korvaavan tuen kuukausittainen perusmäärä määritetään vammaisen henkilön perhetilanteen mukaan:

- ryhmä A: € 524,00;
- ryhmä B: € 786,00;
- ryhmä C: € 1 048,00.

Tuen määrää laskettaessa otetaan huomioon sekä vammaisen että hänen kanssaan samassa taloudessa asuvan henkilön tulot.

Kun tuki on päätetty myöntää, vammaisella edunsaajalla on siihen oikeus niin kauan kuin hänen tilanteensa ei muutu merkittävästi.

Vähimmäistoimeentuloetuksien saaminen

Yleinen järjestelmä

Toimeentulotuen myöntää paikallistasolla julkinen sosiaaliviranomainen (*Centre public d'action sociale / Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn, CPAS/OCMW*) hakemusten arvioinnin perusteella tai ex officio -arvioiden perusteella.

Sosiaaliviranomaista edustavan sosiaalityöntekijän on arvioitava hakijan sosiaalinen tilanne ja tulot. Hakijalla on oikeus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä. Sosiaaliviranomaisen sosiaalitutkineuvoston on tehtävä päätöksensä 30 päivän kuluessa hakemuksen jättämisestä. Oikeus tukeen alkaa päivänä, jona hakija on jättänyt hakemuksen. Ensimmäinen maksu on suoritettava 15 päivän kuluessa päätöksestä.

Vanhusten takuuanisio

Henkilön oikeus tähän tukeen selvitetään automaattisesti, jos hänelle maksetaan eläkettä, vammaisavustusta tai toimeentulotukea. Ellei henkilölle makseta mitään edellä mainituista, hänen on haettava vähimmäistuloa itse kunnallishallinnolta tai valtion eläkelaitokselta.

Valtion eläkelaitos (*Office national des pensions / Rijksdienst voor Pensioenen, ONP/RVP*) selvittää hakijan ja tämän mahdollisen puolison tulot ja arvioi sen jälkeen tuen tarpeellisuuden.

Tuloja korvaava tuki

Ansiotulon korvaavaa tukea (*allocation de remplacement de revenus / inkomensvervangende tegemoetkoming*) haetaan sen kunnan kunnanjohtajalta, jossa vammaisen on kirjoilla väestörekisterissä tai ulkomaalaisrekisterissä.

Vammaisten pääosasto (*Direction générale Personnes handicapées / Directie-generaal Personen met een Handicap*) vastaa sekä hallinnollisesta (tukikelpoisuus, perhetilanne ja myöntämisedellytykset) että lääketieteellisestä tarkastelusta; lääketieteellisen arvion tekee viranomaisen palveluksessa oleva lääkäri tai nimetty lääkäri.

Luku XII: Pitkäaikaishoito

Pitkäaikaishoidon saamisen edellytykset

Belgian aluelainsäädännössä (kansallisessa lainsäädännössä) ei ole erityisiä säännöksiä oikeudesta pitkäaikaishoitoon. Sairaus- ja työkyvyttömyysvakuutusta koskevassa lainsäädännössä on kuitenkin säädetty joistain etuuksista samoin kuin riittävien tulojen takaamista koskevassa lainsäädännössä.

Sairaus- ja työkyvyttömyysvakuutus

Sairausvakuutusjärjestelmän piiriin kuuluvat henkilöt (työntekijät, joita sitoo työsopimus, ja heihin rinnastettavat ryhmät), jotka eivät kykene suorittamaan jokapäiväisen elämän askareita, voivat saada tiettyjä etuuksia. Näiden rahaetuuksien saaminen edellyttää, että hakija on iältään vähintään 15,5-vuotias mutta alle eläkeiän. Hakijan kyvyn huolehtia itsestään on oltava alentunut. Tukea myönnetään tapauskohtaisen arvioinnin perusteella.

Hoitovakuutus (alueellinen)

Aluetasolla (flaaminkielisellä alueella) on pakollinen sosiaalivakuutusjärjestelmä: hoitovakuutus (*Zorgverzekering / Assurance soins*). Hoitovakuutuskassa korvaa vakuutetuilleen kuukausittaisena tukena tiettyjä ei-lääketieteellisen avun ja palveluiden käytöstä aiheutuvia kustannuksia.

Hoitovakuutuksen saaminen edellyttää viiden vuoden yhtäjaksoista asumista flaaminkielisellä alueella tai kaksikielisellä Brysselin alueella sekä tunnustetun hoitovakuutusrahaston jäsenyyttä.

Lisäksi edunsaajan kyvyn huolehtia itsestään täytyy olla alentunut pitkäaikaisesti; hänen täytyy siis olla riippuvainen sukulaisten, ystävien tai hoitopalvelujen tarjoajien avusta jokapäiväisten perustoimien suorittamisessa.

Hoitovakuutukselle ei ole yläikärajaa. Alaikäraja on 25 vuotta, mutta joissain tapauksissa etuuksia voi saada jo ennen 25 vuoden ikää.

Vammaistuki ja vanhusten hoitotuki

Vammaistuki (*allocation d'intégration / integratietegemoetkoming*) ja vanhusten hoitotuki (*allocation pour l'aide aux personnes âgées / tegemoetkoming voor hulp aan bejaarden*) ovat tuloista riippuvia sosiaalivakuutusmuotoja.

Vammaistukea myönnetään 21-64-vuotiaille vammaisille henkilöille, joiden kyky huolehtia itsestään on todistettavasti alentunut. Vammaistukea myönnetään vain, jos tulot jäävät tiettyjen raja-arvojen alle.

Vanhusten hoitotukea myönnetään yli 65-vuotiaille vammaisille henkilöille, jotka eivät saa ansiotulon korvaavaa tukea (*allocation de remplacement de revenus/inkomensvervangende tegemoetkoming*, eivätkä vammaistukea ja joiden kyky huolehtia itsestään on alentunut.

Mitä järjestelmä kattaa?

Sairaus- ja työkyvyttömyysvakuutus

Sairaus- ja työkyvyttömyysvakuutuksen perusteella vakuutettu voi saada erilaisia luontoisetuksia; esimerkiksi intensiivisempää hoitoa tarvitseville potilaille voidaan tarjota kotihoitopalveluita. Vakuutus kattaa osan hoidon kiinteistä kustannuksista potilaan fyysisen toimintakyvyn mukaisesti. Vakuutus korvaa myös kodinomaisen laitoshoidon kustannuksia.

Vammaiset, joilla on perhe huollettavanaan ja joiden on säännösten nojalla todettu tarvitsevan ulkopuolista apua, ovat oikeutettuja kiinteämääräiseen 13,25 euron tukeen päivässä.

Hoitovakuutus (alueellinen)

Hoitovakuutusjärjestelmä vastaa rahaetuuksina ei-lääketieteellisestä avusta ja tuesta, jota ulkopuoliset henkilöt tarjoavat hoitolaitoksessa, osa-aikaisessa hoitolaitoksessa tai avohuollon osana henkilöille, joiden kyky huolehtia itsestään on alentunut.

Avopalvelujen ja kotihoitopalvelujen käyttäjille maksetaan kiinteämääräinen 130 euron tuki kuukaudessa. Tuen määrä on sama, mikäli vakuutettu asuu laitoksessa, palvelutaloja lukuun ottamatta.

Etuuksia maksetaan avopalveluiden ja kotihoitopalveluiden käyttäjälle korkeintaan 36 kuukauden ajan. Laitoshoidon osalta ei ole määritetty enimmäiskestoja.

Vammaistuki ja vanhusten hoitotuki

Vammaistuen ja vanhusten hoitotuen tavoitteena on korvata omatoimisuuden alentumisesta aiheutuvia lisäkustannuksia. Ne lasketaan kertakorvauksena, ja niiden suuruus riippuu siitä, kuinka riippuvainen edunsaaja on muiden avusta.

Vammaistuesta (allocation d'intégration / integratietegemoetkoming) vähennetään 28 %, mikäli edunsaaja asuu laitoksessa, jota rahoitetaan osittain tai kokonaan julkisin varoin.

Etuuksien maksamista jatketaan niin kauan kuin niiden lääketieteelliset ja hallinnolliset myöntämisperusteet täyttyvät.

Pitkäaikaishoidon saaminen

Etuuksien saaminen edellyttää pitkäaikaishoidon tarpeen arviointia. Hoitotarpeen arvioinnissa käytetään tiettyjä indikaattoreita.

Sairaus- ja työkyvyttömyysvakuutus

Kotihoitopalveluiden tarpeen arvioi sairaanhoitaja tai hoitava lääkäri kansallisen sairaus- ja työkyvyttömyysvakuutuslaitoksen (*Institut national d'assurance maladie invalidité / Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering, INAMI/RIZIV*) lääketieteellinen neuvonantaja ja laitoksen työkyvyttömyyden arvioinnista vastaava lääketieteellinen lautakunta huolehtivat arvioinnista, mikäli kyse on ulkopuolisesta avusta.

Hoitovakuutus (alueellinen)

Avopalveluiden ja kotihoitopalveluiden osalta arvioinnin tekee hoitolaitos tai hoitopalvelujen tarjoaja, joka on valtuutettu määrittämään alentuneen omatoimisuuden vakavuuden ja keston. Toimintakyvyn heikentyminen osoitetaan todistuksella, jonka voi myöntää liittovaltion sosiaaliministeriö (*SPF Sécurité Sociale / FOD Sociale Zekerheid*), sairauskassa, kotipalvelu taikka laitoksen mukaan perhe-etuusrahassto tai valtuutettu arvioija, jonka asianomainen henkilö on valinnut edustajakseen.

Laitoshoidon kohdalla toimintakyvyn heikentyminen osoitetaan esittämällä todistus oleskelusta valtuutetussa laitoksessa.

Vammaistuki ja vanhusten hoitotuki

Omatoimisuusasteen heikentymisen toteaa valtuutettu lääkäri tai eri alojen ammattilaisista koostuva asiantuntijaryhmä liittovaltion sosiaaliministeriön vammaisten pääosaston valvonnassa.

Liite: Sosiaaliturvalaitosten yhteystiedot ja hyödyllisiä Internet-osoitteita

Palkansaajat

Liittovaltion sosiaaliministeriö – Sosiaaliturva
Service public fédéral – Sécurité sociale (SPF Sécurité sociale)
Federale Overheidsdienst – Sociale Zekerheid (FOD Sociale Zekerheid)
Finance Tower
Boulevard du Jardin Botanique / Kruidtuinlaan 50, boîte/bus 1
B-1000 BRUXELLES/BRUSSEL
<http://www.socialsecurity.fgov.be>

Lisätietoja Belgian sosiaaliturvajärjestelmästä on saatavilla sosiaaliministeriön ylläpitämiltä sosiaaliturvaa koskevilta verkkosivuilta osoitteesta <https://www.socialsecurity.be>

Liittyminen Belgian sosiaaliturvajärjestelmään

Palkansaajien yleinen sosiaaliturvajärjestelmä Valtion sosiaaliturvalaitos
Office national de sécurité sociale (ONSS)
Rijksdienst voor sociale zekerheid (RSZ)
Landesamt für Soziale Sicherheit (LSS)
Valtion sosiaaliturvalaitos vastaa sosiaaliturvamaksujen kantamisesta sekä muiden elinten kantamien sosiaaliturvamaksujen jakamisesta.

Place Victor Horta/Victor Hortaplein 11
B-1060 Bruxelles/Brussel
Puh.: (32-2) 509 31 11
Faksi: (32-2) 509 30 19
Sähköposti: webmaster@onssrszlss.fgov.be
<http://www.onssrszlss.fgov.be>

Euroopan talousalueen ja Sveitsin ulkopuolella työskentelevien työntekijöiden sosiaaliturvajärjestelmä
Merentakaisen alueiden sosiaaliturvatoimisto
Office de sécurité sociale d'outre mer (OSSOM)
Dienst voor de overzeese sociale zekerheid (DOSZ)
Amt Für Überseeische Soziale Sicherheit (AÜSS)
Avenue Louise/Louizalaan 194
B-1050 Bruxelles/Brussel
Puh.: (32-2) 642 05 11
Faksi: (32-2) 642 05 59
Sähköposti: info@ossom.fgov.be
<http://www.dosz-ossom.fgov.be>

Sosiaaliturvaetuudet, hallinnointi

Etuuksien myöntämisestä ja maksamisesta vastaavat eri kysymyksiin erikoistuneet laitokset.

Sairauden, äitiyden ja isyyden johdosta maksettavat etuudet sekä työkyvyttömyysetuudet

Palkansaajien yleinen järjestelmä

Kansallinen sairaus- ja työkyvyttömyysvakuutuslaitos

Institut national d'assurance maladie invalidité (INAMI)

Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV)

Avenue de Tervueren/Tervurenlaan 211

B-1150 Bruxelles/Brussel

Puh.: (vaihte): (32-2) 739 71 11

Faksi: (32-2) 739 72 91

Tietoja terveydenhuollosta: Puh.: (32-2) 739 78 00

Sairauden, äitiyden ja isyyden johdosta maksettavia rahaetuuksia koskeva neuvonta, puh. Puh.: (32-2) 739 76 90

<http://www.inami.fgov.be/http://www.riziv.fgov.be>

Luettelo kaikista vakuutuslaitoksista on saatavilla kansallisen sairaus- ja työkyvyttömyysvakuutuslaitoksen verkkosivuilta osoitteesta

<http://inami.fgov.be/secure/fr/insurers/contacts/index.htm>

Alliance nationale des mutualités chrétiennes / Landsbond der Christelijke Mutualiteiten (kristillisten vakuutuskassojen kansallinen liitto): <http://www.mc.be / www.cm.be>

Union nationale des mutualités neutres / Landsbond van de Neutrale Ziekenfondsen (sitoutumattomien vakuutuskassojen kansallinen liitto): <http://www.mutualites-neutres.be / www.neutrale-ziekenfondsen.be>

Union nationale des mutualités socialistes / Nationaal Verbond van Socialistische Mutualiteiten (sosialististen vakuutuskassojen kansallinen liitto): <http://www.mutsoc.be / www.socmut.be>

Union nationale des mutualités libérales / Landsbond van Liberale Mutualiteiten (liberaalisten vakuutuskassojen kansallinen liitto): <http://www.libmut.be / www.mutlib.be>

Union nationale des mutualités libres / Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen (vapaiden vakuutuskassojen kansallinen liitto): <http://www.mloz.be>

Täydentävä sairaus- ja työkyvyttömyysvakuutuslaji *Caisse auxiliaire d'assurance maladie-invalidité (CAAMI)* Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (HZIV)

Rue du Trône/Troonstraat 30A

B-1000 Bruxelles/Brussel

Puh.: (32-2) 229 35 62

Faksi: (32-2) 229 35 58

<http://www.caami-hziv.fgov.be>

Belgian kansallisen rautatieyhtiön sairausvakuutuslaji *Caisse des soins de santé de la SNCB Holding - Kas der Geneeskundige Verzorging van de NMBS Holding*

Rue de France/Frankrijkstraat 85

B-1060 Bruxelles/Brussel

Puh.: (32-2) 526 35 28

Faksi: (32-2) 525 35 61

Merimiehet

Merenkulkijoiden avustus- ja huoltokassa
Caisse de secours et de prévoyance en faveur des marins (CSPM)
Hulp- en verzorgskas voor zeevarenden (HVKZ)
«Maritiem Huis»
Olijfakstraat 1-13
Postbus 1
B-2060 Antwerpen 6
Puh.: (32-3) 220 74 11
Faksi: (32-3) 220 74 66
<http://www.hvkz-cspm.fgov.be>

Työtapaturmista maksettavat etuudet

Työtapaturmarahasto
Fonds des accidents du travail (FAT)
Fonds voor arbeidsongevallen (FAO)
Fonds für Arbeitsunfälle (FAF)
Rue du Trône/Troonstraat 30A
B-1050 Bruxelles/Brussel
Puh.: (32-2) 506 84 11
Faksi: (32-2) 506 84 15
Sähköposti: info@faofat.fgov.be
<http://www.faofat.fgov.be>

Ammattitaudeista maksettavat etuudet

Ammattitautirahasto
Fonds des maladies professionnelles (FMP)
Fonds voor de beroepsziekten (FBZ)
Fonds für BerufsKrankheiten (FBK)
Avenue de l'Astronomie/Sterrekundelaan 1
B-1210 Bruxelles/Brussel
Sähköposti: secr@fmp-fbz.fgov.be
<http://www.fmp-fbz.fgov.be>

Kuolemantapauksen johdosta myönnettävät avustukset

Muusta sairaudesta kuin ammattitaudista johtuvat tai vapaa-ajalla sattuneet kuolemantapaukset
Kansallinen sairaus- ja työkyvyttömyysvakuutuslaitos
Institut national d'assurance maladie invalidité (INAMI)
Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV)
Ks. edellä.
<http://www.inami.fgov.be> /<http://www.riziv.fgov.be>

Ammattitaudista johtuvat kuolemantapaukset
Ammattitautirahasto
Fonds des maladies professionnelles (FMP)
Fonds voor de beroepsziekten (FBZ)
Fonds für BerufsKrankheiten (FBK)
Avenue de l'Astronomie/Sterrekundelaan 1
B-1210 Bruxelles/Brussel

Puh.: (32-2) 22 66 202
deces@fmp-fbz.fgov.be

Työtapaturman aiheuttama kuolemantapaus
Työtapaturmarahasto
Fonds des accidents de travail (FAT)
Fonds voor arbeidsongevallen (FAO)
Fonds für Arbeitsunfälle (FAF)
Rue du Trône/Troonstraat 100
B-1050 Bruxelles/Brussel
Puh.: (32-2) 506 84 92
Sähköposti: secr@fmp-fbz.fgov.be

Vanhuuseläkkeet ja perhe-eläkkeet

Valtion eläkelaitos
Office national des pensions (ONP)
Rijksdienst voor pensioenen (RVP)
Landespensionsamt (LPA)
Tour du Midi / Zuidertoren
B-1060 Bruxelles/Brussel
Puh.: (32-2) 529 30 01 (ranska) – (32-2) 529 30 02 (hollanti) – (32-2) 529 30 03 (saksa)
Sähköposti: info@rvponp.fgov.be
<http://www.onprvp.fgov.be>
Maksuton numero (Belgiassa): maanantaista perjantaihin klo 8.30–12 ja 13–17
0800 502 56 (ranska) – 0800 502 66 (saksa) – 0800 502 46 (hollanti)

Työttömyysetuudet

Valtion työvoimatoimisto
Office national de l'emploi (ONEM)
Rijksdienst voor arbeidsvoorziening (RVA)
Landesamt für Arbeitsbeschaffung (LfA)
Boulevard de l'Empereur/Keizerslaan 7
B-1000 Bruxelles/Brussel
Puh.: +32 2 515 41 11 Faksi: (32-2) 514 11 06
Aluetoimistojen osoitteet ovat saatavilla valtion eläkelaitoksen verkkosivuilta osoitteesta
<http://www.rva-onem.fgov.be>

Työttömyyskorvaukset maksaa

- joko julkinen laitos: *Caisse auxiliaire de paiement des allocations de chômage (CAPAC)* Hulpkas voor werkloosheidsuitkeringen (HVW) Hilfszahlstelle für Arbeitslosenunterstützungen (HFA)
- <http://www.hvw-capac.fgov.be>
- tai työntekijän ammattiliitto
  - *Fédération générale du travail de Belgique / Algemeen Belgisch Vakverbond, FGTB/ABVV* : <http://www.fgtb.be> /<http://www.abvv.be>
  - *Confédération des syndicats chrétiens / Algemeen Christelijk Vakverbond, CSC/ACV*:<http://www.acv-csc.be>

- *Confédération générale des syndicats libéraux de Belgique / Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België, CGSLB/ACLVB: www.cgslb.be / <http://www.aclvb.be>*

Työttömyyseläke

Liittovaltion sosiaaliministeriö – Työllisyys ja työmarkkinaneuvottelut
Service public fédéral (SPF) Emploi et concertation sociale
Federale Overheidsdienst (FOD) Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal Overleg
Rue Ernest Blérot/Ernest Blérotstraat 1
B-1070 Bruxelles/Brussel
Puh.: (32-2) 233 41 11
Faksi: (32-2) 233 44 88
Sähköposti: information@emploi.belgique.be / informatie@werk.belgie.be
<http://www.emploi.belgique.be>/<http://www.werk.belgie.be>

Perhe-etuudet ja vähimmäisperhe-etuudet

Kansallinen työntekijöiden perhe-etuustoimisto
Office national des allocations familiales pour travailleurs salariés (ONAFTS)
Rijksdienst voor kinderbijslag voor werknemers (RKW)
Zentralanstalt für Familienbeihilfen für Arbeitnehmer (ZFA)
Postiosoite: Rue de Trèves/Trierstraat 70 Käyntiosoite: Rue de Trèves/Trierstraat 9
B-1000 Bruxelles/Brussel
Puh.: (32-2) 237 23 20
Faksi: (32-2) 237 23 09
Maksuton puhelinnumero: 0800 944 34
<http://www.rkw-onafts.fgov.be>
Luettelo perhelisien myöntämiseen valtuutetuista kassoista on saatavilla
ONAFTS/RKW:n verkkosivuilta osoitteesta
<http://www.onafts.fgov.be/Fr/Info/Agencies/agencyListNumber.php>

Ansiotulon korvaava tuki, vammaistuki ja vanhusten hoitotuki

Liittovaltion sosiaaliministeriö – Itsenäisten ammatinharjoittajien pääosasto
Service public fédéral (SPF) Sécurité sociale - Direction générale indépendants
Federale Overheidsdienst (FOD) Sociale Zekerheid - Directie-Generaal Zelfstandigen.
Finance Tower
Boulevard du Jardin Botanique/Kruidtuinlaan 50, boîte/bus 1
B-1000 Bruxelles/Brussel
Vaihde
Puh. (Belgiasta): 0800 987 99
Puh. (ulkomailta): (32-2) 507 87 99
Faksi: (32-2) 509 81 85
Sähköposti: HandiN@minsoc.fed.be (hollanti)
Sähköposti: HandiF@minsoc.fed.be (ranska)
Lisätietoja:
<http://handicap.fgov.be>

Vanhusten takuuan시오

Valtion eläkelaitos
Office national des pensions (ONP)
Rijksdienst voor pensioenen (RVP)

Landespensionsamt (LPA)
Tour du Midi/Zuidertoren
B-1060 Bruxelles/Brussel
Puh.: +32 2 529 30 01 (ranska)
+32 2 529 30 02 (hollanti)
+32 2 529 30 03 (saksa)
Sähköposti: info@rvponp.fgov.be

Itsenäiset ammatinharjoittajat

Liittovaltion sosiaaliministeriö – Sosiaaliturva – Itsenäisten ammatinharjoittajien pääosasto

Service public fédéral (SPF) Sécurité sociale - Direction générale Indépendants
Federale Overheidsdienst Sociale Zekerheid (FOD) - Directie-Generaal Zelfstandigen
Finance Tower

Boulevard du Jardin Botanique/Kruidtuinlaan 50, boîte/bus 1
B-1000 Bruxelles/Brussel
Puh.: (32-2) 528 64 50
Faksi (32-2) 528 6977
Sähköposti: zelfindep@minsoc.fed.be

Itsenäisten ammatinharjoittajien kansallinen vakuutuslaitos
Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants (INASTI)
Rijksinstituut voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen (RSVZ)

Place Jean Jacobs/Jan Jacobsplein 6
B-1000 Bruxelles/Brussel
Puh.: (32-2) 546 42 11
Faksi: (32-2) 511 21 53
Sähköposti: info@rsvz-inasti.fgov.be
<http://www.rsvz-inasti.fgov.be>

Sosiaalivakuutuskassat
Luettelo on saatavilla osoitteesta
http://www.inasti.be/fr/tools/links/insurance_companies.htm